

Dodatek k ŠVP – vzdělávání distančním způsobem

Pravidla pro vzdělávání distančním způsobem v mimořádných situacích uzavření škol či zákazu přítomnosti žáků ve školách.

Novelou zákona č. 349/2020 Sb. s účinností ode dne 25. srpna 2020 je nyní zákonem nově:

- a) stanovena povinnost školy ve vymezených mimořádných situacích zajistit vzdělávání distančním způsobem
- b) stanovena povinnost žáků se tímto způsobem vzdělávat

Škola musí začít povinně vzdělávat distančním způsobem z důvodu:

- krizových opatření vyhlášených po dobu trvání krizového stavu podle krizového zákona, z důvodu nařízení mimořádného opatření
- z důvodu nařízení karantény, kdy není možná osobní přítomnost většiny (více než 50 %) žáků z nejméně jedné třídy, musí škola vzdělávat dotčené žáky distančním způsobem

Za splnění předpokladů pro zahájení výuky distančním způsobem má škola povinnost u těchto žáků pokračovat ve vzdělávání distančním způsobem. **Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu (RVP) a školního vzdělávacího programu (ŠVP) v míře odpovídající okolnostem.** Nemá tedy povinností je naplnit beze zbytku.

Škola nemá povinnost vzdělávat distančním způsobem:

- pokud ředitel školy vyhlásí „ředitelské volno“
- pokud MŠMT škole schválí změnu v organizaci školního roku
- pokud ředitel školy rozhodne o omezení nebo přerušení provozu
- pokud je žákům nařízena karanténa, ale nejde o většinu třídy, a to i v případě, kdy se v jiných třídách té samé školy vzdělávání distančním způsobem poskytuje
- pokud jsou žáci nepřítomni z jiného důvodu (např. nemoc)

Žáci, kterým není omezena osobní přítomnost ve škole, se nadále vzdělávají prezenčním způsobem.

Povinnosti žáka

Žáci jsou povinni se vzdělávat distančním způsobem ve vymezených případech. Způsob poskytování a hodnocení vzdělání na dálku přizpůsobí škola podmínkám žáka pro toto vzdělání (zázemí, materiální podmínky, speciální vzdělávací potřeby, zdravotní stav apod.).

Upravený školní řád

Školní řád reflektuje odlišnosti a specifika vzdělávání distančním způsobem. Úpravy se týkají:

- způsobu komunikace s žáky, jejich zákonnými zástupci, zejména vymezením konkrétní jednotné platformy a způsobu komunikace
- způsobu stanovení pravidel a organizace vzdělávání distančním způsobem školou přednostně využívané způsoby distanční výuky on-line i off-line
- omlouvání neúčasti na distančním způsobu vzdělávání
- hodnocení výsledků vzdělávání, školou preferované a využívané způsoby hodnocení

Zapisování do třídní knihy

Pro vedení třídní knihy škola používá elektronický systém.

Absenci při distanční výuce posuzujeme podle zapojení do vzdělání a výstupů. Při asynchronní či offline výuce záleží, zda žák odevzdává úkoly či výstupy své práce ve stanoveném termínu nebo prokazuje snahu o plnění pokynů. Při synchronní výuce je nepřipojení se k on-line přenosu považováno za absenci, pokud s žákem či jeho zákonným zástupcem nebyl dohodnut jiný způsob zapojení. Omluvená absence nemůže být důvodem ke sníženému stupni hodnocení. Školský zákon stanoví základní rámec – povinnost omlouvání do 3 kalendářních dnů po začátku absence.

Stravování

Nebude-li provoz školní jídelny přerušen, školní jídelna umožní odběr obědů žákům, kteří se povinně vzdělávají distančním způsobem.

Personální podmínky

Všichni zaměstnanci musí plnit své pracovní povinnosti vyplývající z organizace distanční výuky stanovené ředitelem školy.

Pedagogický pracovník je povinen být na pracovišti zaměstnavatele v době stanovené rozvrhem své přímé pedagogické činnosti (dle § 22 a zákona o pedagogických pracovnících), současně ale není vyloučena obecně zakotvena možnost (dle § 2 zákoníku práce) dohodnout se v případě distančního způsobu vzdělávání na jiném místě výkonu práce – odlišném od pracoviště zaměstnavatele. Tato možnost dohodnout se na místě výkonu práce odlišném od pracoviště zaměstnavatele je i u učitelů, jimž byla nařízena karanténa.

Pedagogický pracovník je v tomto režimu hmotně zabezpečen platem (mzdou) za vykonanou práci, protože učitelé budou větší měrou konat práce související s PPČ a jejich pracovní doba 40 hodin týdně se nemění.

Rozvrh přímé pedagogické činnosti (PPČ) pedagogických pracovníků určuje ředitel a ten tento rozvrh může měnit. Změna rozvrhu musí být oznámena předem, zpravidla v předstihu 3 dnů. Pokud není vzhledem k situaci možné oznámit změnu s předstihem, je o ní pedagogický pracovník informován v nejkratším možném termínu.

V důsledku přechodu na vzdělání distančním způsobem se může stát, že ředitel nebude moci přidělit „předepsaný počet“ hodin PPČ podle nařízení vlády č. 75/2005 Sb. Učitelům se však plat nekrátí.

Organizace výuky při omezení přítomnosti ve školách

Po nařízení karantény nebo mimořádných opatřeních krajské hygienické stanice, kdy není možná osobní přítomnost žáků ve škole, nastávají tyto situace:

1) Prezenční výuka

V případě, že se opatření či karanténa týká pouze omezeného počtu žáků, který nepřekročí více jak 50 % účastníků konkrétní třídy, škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem a postupuje jako v běžné situaci, kdy žáci nejsou přítomní ve škole, např. z důvodu nemoci. Prezenční výuka probíhá běžným způsobem.

Dle možnosti školy je poskytována nepřítomným žákům studijní podpora na dálku. Žáci se zapojují na bázi dobrovolnosti a s ohledem na své individuální podmínky.

2) Smíšená výuka

V případě, že se zákaz osobní přítomnosti ve škole (onemocnění či karanténa) týká více než 50 % žáků konkrétní třídy, je škola povinna distančním způsobem vzdělávat žáky, kterým je zakázána osobní účast na prezenční výuce. Ostatní žáci pokračují v prezenčním vzdělávání. V uvedených třídách probíhá tzv. „smíšená výuka“ (pro jednu skupinu prezenční, pro druhou distanční výuka). O způsobu organizace „smíšené výuky“ rozhoduje ředitel školy s ohledem na konkrétní aktuální možnosti a podmínky školy a žáků.

3) Distanční výuka

Pokud jsou splněny podmínky dle § 184 a školského zákona a zákaz osobní přítomnosti platí pro minimálně jednu celou třídu, probíhá v této třídě distanční výuka. Ostatní třídy se dále vzdělávají prezenčním způsobem. Pokud je zakázána přítomnost všech žáků, přechází na distanční výuku celá škola.

Formy vzdělávání distančním způsobem

Vzdělávání distančním způsobem bude probíhat formou on-line či off-line výuky. Škola vždy přizpůsobí distanční výuku jak individuálním podmínkám jednotlivých žáků, tak také personálním a technickým možnostem školy.

1) On-line výuka

Pojmem on-line výuka je obecně označován takový způsob vzdělávání na dálku, který probíhá zpravidla prostřednictvím internetu a je podporován nejrůznějšími digitálními technologiemi a softwarovými nástroji. Rozlišujeme synchronní a asynchronní on-line výuku.

Při synchronní výuce je učitel propojen s žáky prostřednictvím nějaké komunikační platformy v reálném čase. Skupina **ve stejný čas na stejném virtuálním místě** pracuje na stejném/podobném úkolu. Synchronní aktivity by neměly kopírovat běžný školní rozvrh hodin, aby žáci nemuseli mnoho hodin denně sledovat on-line přenosy. U žáků 2. stupně základní školy by synchronní výuka neměla přesáhnout tři vyučovací hodiny za sebou.

Při asynchronní výuce žáci pracují **v jimi zvoleném čase vlastním tempem** na jim zadaných úkolech a společně se v on-line prostoru nepotkávají. Využívány pro tento druh práce mohou být nejrůznější platformy, portály, aplikace apod., a to jak k samotnému vzdělávání, tak i k zadávání úkolů a poskytování zpětné vazby.

Učitel posílá zadání samostatné či skupinové práce prostřednictvím učitelem určeného komunikačního nástroje. Účastníci na zadaných úkolech pracují dle svých časových možností a domluveným způsobem ve stanoveném termínu vypracované zadání odevzdávají. Zadávání může probíhat každý den, ale také např. na týden dopředu. V průběhu plnění úkolů je učitel k dispozici pro konzultace.

2) Off-line výuka

Pojmem off-line výuka je označován takový způsob vzdělávání na dálku, který **neprobíhá přes internet** a k realizaci nepotřebuje ve větší míře digitální technologie. Nejčastěji se jedná o **samostudium** a plnění úkolů z učebnic a učebních materiálů či pracovních listů. Může se také jednat o plnění praktických úkolů využívajících přirozené podmínky účastníků v jejich domácím prostředí.

3) Konzultace

Ať již probíhá vzdělávání on-line nebo off-line, učitel monitoruje zapojování jednotlivých účastníků a poskytuje jim studijní podporu. Cílem je, aby nikdo nezůstal mimo systém a každý pracoval přiměřeně svým podmínkám. Může se jednat o telefonické hovory, on-line chat, e-maily či osobní konzultace za dodržení všech hygienických pravidel a nařízených opatření.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají nárok na poskytování podpůrných opatření školou a školským poradenským zařízením i při distančním způsobu vzdělávání. Podpůrná opatření vycházejí z doporučení pedagogicko-psychologické poradny.

Způsoby a pravidla hodnocení

Způsob hodnocení distančního vzdělávání přizpůsobí škola podmínkám žáka pro tento způsob vzdělávání.

V průběhu distančního vzdělávání učitelé průběžně monitorují zapojení a aktivitu všech žáků, motivují žáky a ukazují možnosti, jak dosáhnout výsledku.

Pokud se žák nezapojuje do výuky, je nutné zjistit důvody a ve spolupráci s rodiči najít cestu, jak žákovi pomoci.

Hodnocení i v době distanční výuky probíhá prostřednictvím známek.

Naplňování RVP a ŠVP

Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného rámcového vzdělávacího programu (RVP) a školního vzdělávacího programu (ŠVP) **v míře odpovídající okolnostem**.

Při dlouhodobém zákazu osobní přítomnosti ve školách, který trvá déle než 2 týdny, upřednostňuje vzdělávací oblasti v ŠVP, zaměří se především na očekávané výstupy dle příslušného RVP a věnuje se zejména všeobecným profilovým předmětům, na střední škole také stěžejním předmětům vyplývajícím z profilu absolventa.

Interní evidence změn

V situaci, kdy je distanční způsob vzdělávání realizován v takovém rozsahu, že má dopad na změny ve vzdělávacích obsazích a tematických plánech, není nutné tyto změny provést ihned ve formě úprav ŠVP. Plně postačí připravit interní evidenci změn ve vzdělávacím obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů a ročníků, která bude součástí dokumentace školy.

Rozsah a podobu této interní evidence určí dle situace ředitel školy a informuje o ní všechny učitele, žáky a zákonné zástupce.

Pro zjednodušení může být vše zaznamenáno do tabulky, ve které bude pro daný předmět a ročník uvedeno:

- a) jaká témata (učivo) byla v období od zahájení distančního vzdělávání realizována v plné šíři,
- b) jaká témata (učivo) byla realizována v redukované podobě, tedy jen částečně,
- c) jaká témata (učivo) se zcela přesunou do dalšího školního roku,
- d) jaká témata (učivo) budou zcela vypuštěna.

Až to bude možné, vrátí se škola zpět ke vzdělávání dle platného ŠVP, případně provede úpravy svého ŠVP.

Materiálně-technické vybavení a softwarové nástroje

Škola volí způsob vzdělávání na dálku s ohledem na materiálně-technické vybavení školy. Způsob poskytování vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí podmínkám žáků.

1) Realizace on-line výuky

- Učitel má k dispozici počítač či přenosné zařízení (notebook nebo tablet).
- Učitel má přístup k hardware a software, který umožňuje přenos informací a komunikaci s žáky on-line formou.
- Je předem stanovena a připravena jednotná softwarová platforma, komunikační kanál a společná pravidla pro komunikaci s žáky i rodiči.
- Na všech počítačích či přenosných zařízeních ve vlastnictví školy jsou platné licence operačního systému a příslušné softwarové aplikace.

2) Jednotná komunikační platforma

Ve škole je nastaveno jednotné prostředí, ve kterém stačí účastníkům ke komunikaci velmi omezené množství softwarových nástrojů, pomocí nichž mohou se školou komunikovat a spolupracovat na zadaných úkolech: **školní informační systém** (Bakaláři), **systemy pro řízení výuky** (škola používá jako hlavní platformu Google Workspace a jako doplněk systém pro vytváření elektronických vzdělávacích kurzů Moodle).

Platforma má zajištěnou ochranu osobních údajů uživatelů.

Komunikace s rodiči (nejenom) při vzdělávání distančním způsobem

Rolí rodičů je především podporovat své dítě, aby dostalo své povinnosti vzdělávat se, posilovat jeho motivaci k učení a ochotu převzít odpovědnost za své vzdělávání. Efektivní komunikace mezi školou a rodinou je základem pro to, aby obě strany i dítě samotné mohly plnit své role. Pro komunikaci mezi školou a rodiči je zvolená jednotná komunikační platforma.

Tento dodatek nabývá účinnosti 1. září 2020.

.....
Ing. Olga Matějková, ředitelka školy